

omgeving. Wel moet men hierbij niet uit het oog verliezen dat op een kerkhof meer dan elders het vooral de subjectieve schoonheidszin van den beschouwer is, die met zijn meer of mindere ontvankelijkheid voor verschillende schoonheidsgewaarwordingen de waarde bepaalt van de gedenkteeken, doch wat ver boven het persoonlijke uitreikt, is de kleurenwerking van het samengaan

gedenkteeken tot hun recht, doch dikwijls wordt ook de schoonheid van het geheel in niet geringe mate voor ons verhoogd.

Dofzwarte voorwerpen kaatsen echter weinig of geen licht terug, en zoo is het gemakkelijk in te zien, dat dofzwarte granietmonumenten, geplaatst tegen een donkeren wand, niet zeer de aandacht tot zich trekken.

Dat is natuurlijk in lijnrechte tegenstelling

RIJK VERSIERDE ZWEEDSCHE GRAFKRUIZEN.

van menschenarbeid en natuur.

Waar, zooals algemeen bekend mag worden verondersteld, de verschillende kleuren het voornaamste hulpmiddel zijn om de voorwerpen te zien, dus te waardeeren, zoo ontgaat ons veel van mogelijke vormschoonheid, wanneer het onderscheid tusschen voorwerp en achtergrond niet scherp te trekken is. Immers door dit contrast komen niet alleen de afzonderlijke deelen van een

met de bedoeling, waarmede de nazaten het monument hebben opgericht, en daarom heeft men de levenlooze werking van het doffe zwart trachten op te heffen door de steen te polijsten. Doch toen kwam men van kwaad tot erger, daar gepolijste vlakken als spiegels werken en nu de scherpe kanten der vlakken lijnen snijden in het groene vlak van heesters, zoo dat nooit een harmonisch geheel verkregen wordt, maar het grafteeken in zijn